

Avsändare, telefonnr, kontor/enhet

Håkan Svärdman

0708-31 53 62

Allt fler lämnar sjukförsäkringen genom taket

För tre år sedan sänkte Riksdagen sjukpenningens ersättningstak från 10 till 7,5 prisbasbelopp, vilket innebär att den högsta försäkringsbara månadsinkomsten sänktes från 35 300 till 26 500 kronor. Att döma av regeringens senaste statsbudget är det inte aktuellt att höja ersättningstaket under den kommande mandatperioden.

Regeringen beräknar att lönerna årligen stiger i genomsnitt med 2,9 procent och priserna med 1,8 procent under perioden 2010 – 2013. Detta innebär att allt fler inkomstagare kommer att slå igenom ersättningstaket. Frågan är dock hur många som kommer att göra det och vilka konsekvenser det medför. Folksam har därför bitt Statistiska Centralbyrån (SCB) prognostisera andelen inkomstagare över ersättningstaket för den aktuella perioden. Deras beräkning baseras på regeringens makroantaganden om antalet arbetande timmar, löner och priser för mandatperioden.

SCB:s prognos visar att andelen inkomstagare över ersättningstaket kommer att stiga från 40 till 50 procent under perioden 2010 – 2013. Andelen arbetare som slår igenom taket ökar från 30 till 40 procent och bland tjänstemännen ökar andelen från 62 till 69 procent. Särskilt kraftig kommer ökningen bli bland byggnadsarbetare där andelen inkomstagare över ersättningstaket i dag är 54 procent, men stiger till 67 procent år 2013. Tjänstemännen inom samma bransch med inkomst över ersättningstaket kommer att öka från 73 till 80 procent.

Tabell 1: Andel förvärvsarbetande med inkomst över 7.5 prisbasbelopp, år 2010 – 2013

Inkomstagargrupp	Andel inkomstagare över 7,5 prisbasbelopp, procent.			
	2010	2011	2012	2013
Statligt anställda	57	61	64	68
Kommunalt anställda	25	28	31	35
Företagare	23	23	22	22
Privatanställda industriarbetare	42	47	52	57
Privatanställda tjänstemän i industrin	76	78	80	83
Privatanställda byggnadsarbetare	54	59	63	67
Privatanställda tjänstemän i byggbranschen	73	76	78	80
Övriga privatanställda arbetare	19	22	24	27
Övriga privatanställda tjänstemän	58	61	64	66
Samtliga	40	43	46	49

Källa: SCB

Datum
2010-11-11

Beteckning

Om fyra år kan alltså endast hälften av inkomstagarna räkna med en sjukpenning som täcker omkring 80 procent av inkomstförlusten vid sjukdom. Den andra hälften är underförsäkrade trots att de har betalt full försäkringspremie till Försäkringskassan (staten). De måste istället förlita sig på kollektivavtalade och privata försäkringar ifall de skulle drabbas av sjukdom. Villkoren mellan dessa icke-statliga försäkringar skiftar kraftigt. Se tabell 2.

Tabell 2: Sammanlagd ersättning vid sjukdom vid en månadslön på 34 800 kronor, sjukpenning och kollektivavtalad ersättning.

Inkomsttagargrupp	Ersättning vid sjukdom, inkomst över tak	
	År 2013	Sjukpenningens andel av den sammanlagda ersättningen.
Statligt anställda	87 %	70 %
Kommunalt anställda	87 %	70 %
Företagare	61 %	100 %
Privatanställda industriarbetare	69 %	89 %
Privatanställda tjänstemän i industrin	87 %	70 %
Privatanställda byggnadsarbetare	69 %	89 %
Privatanställda tjänstemän i byggbranschen	87 %	70 %
Övriga privatanställda arbetare	69 %	89 %
Övriga privatanställda tjänstemän	87 %	70 %
Anställda utan kollektivavtal	61 %	100 %

Källa: Folksam

Ett belysande exempel hittar vi inom byggbranschen. Om två inkomstagare, en byggnadsarbetare och byggingenjör, med 34 800 kronor i månadslön blir sjuka får arbetaren 69 procent i sammanlagd ersättning och ingenjören får 87 procent i ersättning. I kronor räknat innebär det en skillnad på 6 285 kronor per månad. Anledningen till skillnaden är att arbetarens kollektivavtal endast kompletterar lönedelar under ersättningstaket medan ingenjörens kollektivavtal försäkrar 90 procent av inkomsten över taket. Saknas kollektivavtal får inkomstagarna nöja sig med en sjukpenning som motsvarar 61 procent av inkomsten.

Höjs inte ersättningstaket reduceras sjukförsäkringen till en grundförsäkring inom mindre än tio år. Varför ska man då betala 5,95 procent i sjukförsäkringsavgift, vilket motsvarar 17 850 kronor per år för en vanlig inkomsttagare? För dessa pengar kan man köpa en privat sjukförsäkring som täcker hela inkomstförlusten. Om flertalet av oss skulle börja fundera i dessa banor har nedräkningen för den allmänna och obligatoriska sjukförsäkringen påbörjats på allvar.